

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
 Números atrasats: 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

LA BONA POLÍTICA

Que ha servit la retirada dels diputats de la coalició republicana? Siguem franchs, diguem la veritat tota entera, y trobarem que no ha servit de res. Cap malli ha fet al govern, cap dany a las institucions. ¿Y al país? Al país n'hi ha fet moltíssim.

Respectem com ningú las qüestions de dignitat que obligan devegades a pendre determinades resolucions. Pero no voldriam may que de la dignitat nostra ne siguessen àrbitres los nostres enemichs. Y menos en politica. Suposem que la minoria republicana molesta, disgusta, incomoda al govern, com lo molestava, i disgustava y i incomodava quant aquest tractà de apassar las elecciones municipales. Lo govern abusa dels medis de que disposa, vulnera i reglament de la Càmera, fa passar la seva a tota costa, y la minoria s' retira. Y i el govern se troba llavoras en la situació de aquell a qui li treuen un gran pes de sobre. Ha lograt més de lo que volia. Pretenia i aplassament de las elecciones, y ha conseguit no ols aplassarlas, sino quedar lliure dels embats dels seus enemichs més formidables.

Si després de la retirada hagués vingut un' altre cosa menos mal. Pero no: tothom diu y troba que pera i' acció revolucionaria i' forn no està encare prou calent. Donchs bé cada dia s' refreda més, anantse'n cada hù pel seu costat, retirantse cada hù a casa seva. Lo país vol a tota costa i' acció, i' moviment, lo calor polítich. Desde la tribuna del Congrés aquesta acció, aquest moviment, aquest calor poden mantenirse avuy millor que desde un' altre lloch qualsevol. La lluyta es la vida. Y la contradicció es i' interes suprem de aquesta lluyta.

¿Cóm han olvidat aquests principis de bon sentit práctic los diputats de la coalició republicana? Ells deyan:—Venen qüestions batalladoras, com la discussió dels presupuestos: retirantnos nosaltres, los dos jefes dels partits monàrquichs, en Sagasta y en Cánovas se trobaran cara a cara, y no podrán menos de barallarse.

Apart de que no es la nostra missió fer barallar a aquests dos personatjes, sino vence'ls a tots dos, los que aquest càlcul feyan s'han equivocad de mitja mitj. En Cánovas que tan pansit estava al principi de la legislatura, s' ha crescut desde i' retrahiment, y lluny de barallarse ab lo seu rival, no ha fet més qu' ensenyarli las dents y entrar ab ell en amistosas transaccions.

A n' això han quedat reduhidas las barallas dels dos galls de la restauració. Aquellas qüestions de dignitat que tan influheixen sobre i' republicans, ells no las coneixen: a n' ells no i'ls fan cap nosa. Se'n van drets al bulto, sense aturador.

Y mentres tant lo país gemega. Creix lo malestar, y a i' amensassa del augment de contribucions y tributs involucrats en los nous presupuestos, els que no cridan protestant ab més ó menos energia, tremolan de por ó s' mossegan els punys de rabia.

Y la minoria republicana retreta, inactiva, sense donar senyals de vida, mentres los sayóns de la restauració s' están repartint los últims pellingos de la túnica d' Espanya.

Per alentar i' esperit públich, fins per estimular i' acció revolucionaria ¿hi havia més que acudir a las Corts, constituhintse i' diputats republicans, en denodats defensors de las aspiracions, públicas, en intérpretes fidels de las sevas indicacions.

¿Quina ocasió més propicia han desperdiciat miserablement!

Primer es la dignitat que tot—dirán—y resultarà que per un excés de dignitat personal, haurán malograt i' empena patriótica y republicana de una gran forsa utilizable.

L' esperit públich, ab son asombrós instint, vá acudir als comicis ple de entusiasme, apenas varen parlarli de la unió y i' concert de tots los elements republicans. Qui recordi i' esperit y i' alé que va infundirnos lo triunfo electoral conseguit en las primeras capitales d' Espanya y contempli la inanició y i' apatia filla de un retrahiment que no vá al lloch, sentirá caureli las alas del cor.

A las Corts varem enviar los nostres representants, porque allí lluytessin com a bons, sens treva, ni descans, segurs de obtenir una llarga serie de triunfos morals, prelude de la victoria definitiva de la República. Lluytant, davant del enemich, la unió de tots ells havia de consolidarse. Las mateixas necessitats de la defensa havian de contribuir a estrenyer las sevas filas y a fondre i' seus sentiments. Lo partit únic y i' programa únic, que tothom desitja y reclama com una necessitat de ineludible urgencia, allá a las Corts mateixas havia de forjarse al calor del combat.

Fora de las Corts renaixen en cambi las incompatibilitats y i' antagonismes. Hi ha qui desitja tornarhi, haventhi també qui s' hi oposa, sols per ser i' altre qui manifesta tal desitj. La coalició amensassa rompres, ab gran disgust de tots los republicans, qu' estiman i' interes suprem de la causa per damunt de tot: que colocalen i' amor a la República, sobre i' interessos de fracció y sobre las passions personals, causa de tanta impotencia.

Interessa, donchs, que i' opinió republicana desinteressada é independent se fassa sentir fins a lograr que s' rectifiqui i' gran error polítich comés ab motiu de la retirada de las Corts. Los diputats mateixos, al pendre una resolució tan grave, manifestaren que aqueixa retirada seria temporal, y oferiren tornar al Congrés, tan bon punt ho exigissen los interessos de la nació y las conveniencias del partit republicà.

Las conveniencias del partit republicà son manifestas avuy, y més manifestos encare i' interessos de la desventurada Espanya. ¿Qui es que no veu que avuy la nació desitja sols que s' extinguin uns brassos prou robustos y prou honrats, pera llansarse a n' ells pressurosa, en busca de la seva suprema salvació?

P. K.

¿HONT vá a parar D. Emilio?

L' héroe de Sagunto ha tingut la ditxa de ser avi, y entre i'ls diversos telegramas que ha rebut se n' hi conta un de molt enginyós y expressiu de Don Emilio Castelar. Aixís ho diu *El Noticiero*.

Está vist. A i' any 74, la seva dignitat y la seva honra i' separavan, segons digué, de la situació creada per las bayonetas de'n Pavia. En cambi avuy, del home que sigué traïdor a la causa republicana, ja no la'n separa res enterament, ni i' fil de l' espasa restauradora.

D. Emilio podrá dir:—D. Arseni: si vosté ha proclamat la restauració borbónica, jo hi fet més encare: jo hi mort alevosament al partit republicà històrich que estava destinat a heredarla. Guzman vá sacrificar al seu fill per patriotisme, jo hi sacrifica al meu per capritxo, quan ja contava vint anys d' existencia. he pagat la seva lealtat de vint anys, posantlo en ridicul.

Parlant aixís i' ex-tribuno s' haurá posat al mateix nivell del ex-héroe.

A Teruel esclatá un rebombori formidable contra i' bisbe, per haverse negat a celebrar honras fúnebres per l' etern descans dels liberals qu' en la primera guerra-civil sucumbiren, sacrificats per la xusma carlista.

Lo bisbe fugí de la ciutat corrent a refugiarse a Albarracin.

Y ara i' govern diu:

—Si i'ls vehins de Teruel no s' reconcilian ab lo bisbe, supremeixo la diócesis.

Y i'ls de Teruel, si son homes, respondrán:

—Ahi me las den todas!

La Corunya resisteix ab valentia ara més que may. ¿Qué simpátichs son aquests gallegos!

Aquesta vegada i' quènto dels gallegos se fa per passiva.

—¿Por qué te has dejado subir a la cima del tupé, querido Práxedes?

—Porque iba enteramente solo.

L' altre dia, a tres individuos de la Junta, que trobantse a Orense i' jutje i'ls havia cridat a declarar, a penas regressaren a la Corunya, i'ls posaren presos per desobediencia al jurjat.

Y mentres los duyan a la presó, entre bayonetas, lo poble en massa va tributarlos una ovació de aplausos entusiastas.

Nous aplausos ressonaren també al posar presos als restants individus de la Junta.

Aquellas palmadas degueren sentir-se fins a Madrid. Jo crech que devian ressonar com bofetadas sobre las galgas del govern.

Nou cercles de unió republicana de Barcelona y las Aforas, constituïts en assemblea, han acordat sa adhesió a la idea de un programa únic, producte de mútuas transaccions.

Y ademés felicitar cordialment a D. Joseph de Carvajal per sa activa campanya de propaganda en pro de la unió constitucional republicana, suplicantli qu'excití a la minoria del Congrés y al Directori de la coalició, a la formació de un sol partit ab un programa comú.

Tenim gran complacencia en donar aquesta noticia que creyem será llegida ab gust per tots los amants sincers del adveniment pròxim y la consegüent consolidació de la República espanyola.

Aquest es l'únic camí que cal seguir.

Si no vé prompte la realització del pensament desde dalt, surgeixi desde abaix l'impuls incontrastable, y sigui arro'lat per la corrent qui no s' mostrí propici a seguir-la.

Un altre feroce romano.

D. Juli Piferrer, secretari del Comité possibilista de Girona, ha dirigit al president de aquesta corporació la següent carta:

«Molt Sr. meu y amich: No puch de cap manera conciliar lo meu modo de pensar ab lo nou rumbo que ha pres lo partit de 'n Castelar, y allá, desde 'l fondo de la méva conciencia republicana, s'alsa una veu que 'm fá donar lo crit de ¡Visca la República! en só de protesta cont. a 'ls fets realitzats y las paraulas di'as per qui, vosté més que ningú ho sab, sigué l'idol del meu cor verdaderament republicà. Lo visca la República que brota de la méva ànima m'aparta de vostes y a una distancia tal me coloca, que dech presentar la dimissió del càrrech de secretari ab que aqueix partit m' honrà, y dar-me de baixa en lo cens.»

Y no es sols lo Sr. Piferrer qui a Girona pensa de la mateixa manera.

Ja ho veu *La Publicidad*: cada dia té novas baixas lo batalló dels disciplinaris. ¡Y las que aniran venint!

Datos curiosos. En Gamazo té 60,000 duros de renda. En Montero Rios diuben que guanya com advocat 40,000 duros anuals, en Cánovas es millonari y al Sr. Elduayen se li fan uns mil duros de renda.

¿Comprenen ara perquè 'l país es pobre?

¡Bé, Sr. Baró, molt bé! Aixís m'agrada.

Alsantse, prenent la paraula en plé Congrés. y queixantse amargament de que 'ls protestants de Figueras celebrin las ceremonias del seu culte a porta oberta.

Si 'ls antichs progressistas ressucitessin y l'arribavan a sentir, tornarian a morir-se de pena. ¿Y vosté s'considera successor de aquells homes que ab tant bon sentit aparellavan la causa liberal ab un esperit anticlerical sistemàtic?

Vosté está equivocad, Sr. Baró: lo seu lloch no es entre 'ls liberals, sino entre 'ls servils.

Y la proba de aixó es que en la impossibilitat de rustir als protestants en las fogueras del Sant Ofici, demana que se 'ls obligui a tancar las portas de la seva capella, pel gust de veure si 'ls rusteixen las calors del istiu.

De Liverpool y altres ports inglesos vá arribar a San Sebastian un gran cargament de mobles destinats a halajar l'estancia de una elevada persona.

¡Y després dirán que aquí no s'protegeix la industria nacional!

Los camàlichs encarregats de la descarga suposo que serian espanyols.

Un periódich pregunta si aquests mobles, a lo menos han pagat drets de Aduanas.

Fins ara ningú li ha tornat resposta.

Y nosaltres ens abstenim de profundisar en la materia, perquè no seria agradable que mentres esberinessim la qüestió dels drets a nosaltres ens deixessin tortos.

CARTAS DE FORA.—Demá a las 9 del mati, tindrà lloch en lo *Teatro Zorrilla* de Gracia, un meeting lluirensador organísat per la Societat laica Guttemberg. Entre altres oradors, hi pendrán part las Sras. López de Ayala y Amalia Domingo y Soler y 'ls Srs. Litrán, Garriga, Bó y Garcia.

Mossen Francisco, vicari de Vallmoll, fill de un pastor y matador de bous de Valls, mentres efectuava un bateig, mogue bronquiua a la llevadora. Y a penas efectuat, la reptá perquè havia admés dintre de la Iglesia la propina que acostuma a donar lo padri, com si li sapigués greu que aquells diners no entressin a la seva butxaca. En cambi, va permetre que 'ls escolans

cobressin a l'iglesia mateixa, insultant al padri y dient que si no 'ls pagavan, no tocarian a bateig. Es verdaderament repugnant, la conducta de certs ensotants quan se deixan guiar per l'impuls de las passions.

Haventse cambiat lo bólit negre de Monistrol Montserrat, las *hicas de maria* estavan tristas, tant que algunas al anar a despedir-lo fins ploravan, anyorant los bons ratos espirituals que ab ell passavan. Entre tant, s'acostá la festa de las *hicas* y totas volian que 'l bólit primitiu anés a predicar, cosa que no va permetre 'l seu successor, armanse ab aquest motiu tal saragata, que fins la Junta de aquella confraria femenina ha dimitit lo seu càrrech. No se n'han fet poch de comentaris y de suposicions ab tot motiu, tant més assegurantse com s'assegura, que una de las *hicas* está pròxima a pujar de categoria convertida en mare. ¿Será veritat lo que s'assegura?

A Cambrils, poble eminentment liberal, tenen un ensotant que no se 'l mereixen: Hi ha allí la costum, quan s'ha de celebrar un ball, de que la música avants de comensar, dongui una volta per la població. Donchs l'ensotant, usurpant atribucions de mando municipal que no hi corresponen, envia temps enretra un recadet als presidents de las dos societats, dient qu'ell «no volia privar 'l ball... pero si que privava a la música de donar la volta pels carrers, perquè distreya als fiels qu'estavan a l'iglesia.» No fa gayres diumenjes que desde 'l cubell mistich las emprenque contra las personas que assisteixen a un café ahont cantan dugas flamencas, empleant en la prédica una fusió, que talment semblava esperitat. Lo resultat de aquesta prédica sigué que si avants anava gent al café, desde llavors n'hi aná 'l doble. Ab aixó queda patentísat que per fomentar certas divereions no hi ha res més efícaz que la propaganda clerical. Es deliciós veure com sempre que volen tirar los surt lo tret per la culata.

D. JOAN TUTAU BERGÉS

La mort de aquest ilustre patrici arrebatá al partit republicà de Catalunya una de sas més legítimas glorias. Fill de Figueras y de una familia modesta, sapigué alcansar en lo comers una posició desahogada, gracias a la seva laboriositat, honrades y notable inteligencia; y lográ adquirir en la politica gran notorietat, a forsa de abnegació, de constancia y conseqüencia. Company y deixeble del célebre Abdon Terradas, sustentava ab tanta energia com sensatés las ideas republicanas desde la seva juventut. En lo bieni progressista sigué arcaide de Figueras y comandant de un batalló de milícia. Haventse sublevat contra 'l cop d'Estat del any 56, tingué d'emigrar.

Novas persecucions li estavan reservadas durant lo periodo que precedí a la Revolució de setembre. Ja llavors residia a Barcelona, sent considerat com una de las figuras mes importants del partit democràtic. Un viatge que havia fet a Londres en companyia de Fernando Garrido li havia donat ocasió d'estudiar lo sistema cooperatiu, del qual se mostrava ardent partidari é infatigable propagandista.

La Revolució de Setembre, en quals preparatius prengué una part efícaz, lo trobá en la forsa de l'edat y l'energia. Vice-president de la Junta Revolucionaria y President del Comité Republicà, molt contribuïren los seus esforços y moltíssim tambe las grans simpatias que despertava, a aquell admirable esclat d'

entusiasme democràtic que feren de Barcelona la primera ciutat republicana d'Espanya.

En todas las legislaturas de aquella época, menos en la del 71, en la qual s'inauguraren ab gran descaro las tupinadas sagastinas, hi figurá D. Joan Tutau, representant unas voltas Barcelona y altres Figueras. Sense ser lo que s' diu un orador, parlava ab claretat, y 'ls seus grans coneixements en materias financieras y económicas li permetian distingirse notablement en las discusions dels pressupostos.

Las sevas iniciatives se posaren a proba al constituirse 'l primer ministeri homogéneo de la República, en lo qual desempenyá la cartera de Hisenda. Tot lo qu'era, tot lo que valia, todas las sevas horas, tots los seus afanys los dedicá al honrat cumpliment de un càrrech tan difícil sempre, y molt més llavoras, que 'l Tresor no tenia un quarto, y la nació estava compromesa en dos tremendas guerras. Lo Sr. Tutau, fugint del camí del despilfarro, moralisava, ordenava, regularisava l'administració; introduhia en ella verdaderas economias; desterrava inveteradas corruptelas; era, en una paraula, 'l ministre aplicat, laboriós, exacte cumplidor dels seus debers, enemich de las farsas y de aquellas operacions desesperadas, que significan lo pá del dia a costa de la fam per l'esdevenir. No contractá un sol empréstit, no aumentá un sol tribut, no armá 'l més mínim embolich per surtir de apuros. Lo seu plan financier era, austerament republicà: tendia a disminuir gastos inútils, a facilitar l'adquisició dels bens nacionals als treballadors capassos de ferlos produhir, y a apelar al patriotisme del país pera acumular los medis qu'exigia la defensa de la llibertat, amensada pels carlistas, y de la integritat nacional, posada en perill pels filibusters cubans. D. Joan Tutau proposava l'emissió de 500 milions de pessetas en paper moneda, considerant menos gravs aquest sacrifici que l'emissió de paper de la Deuda, que devenga un interés y absorbeix la part més sanejada del pressupost de ingresos. Per aquests medis mateixos s'havían salvat Fransa, durant la Revolució francesa y 'ls Estats Units durant la terrible guerra civil del Nort y 'l Sur.

La precaria existencia dels ministeris republicans ocasionaren la cayguda del Sr. Tutau, avants de que pogués realisar la seva obra, y al desapareixer la República, sense separarse may del partit en que havia militat tota la vida, s'consagrà en primer terme al foment de l'agricultura y de las empresas de utilitat reconeguda, a la banca y als estudis económicos, publicant notables articles y un libre titulat *La crisis*, fill de llargas meditacions y revelador de sos grans coneixements en la materia.

Lo Sr. Tutau era un home de un tracte agradabilíssim: modest, franch, molt assequible, adornat de todas las virtuts cívicas, republicà en fi de conviccions y de costums.

Nosaltres hem perdut ab ell un bon amich. Al passar revista a las llargas y ja remotas campanyas que ferem al costat seu, veyem ab dolor ab quanta rapides passa 'l temps, emportantse'n cada dia un ser estimat, de aquells que ns anamavan ab lo seu exemple. Afortunadament no desapareix ab ells ni 'l recort de las sevas virtuts, ni 'l estimul dels grans serveys que prentaren a la llibertat republicana y a la patria.

J. R. R.

LO PARAYGUAS DE 'N GAMAZO

Vels hi aquí que 'l gran Gamazo, veyent que aixó anava mal, va veni un dia y va dirnos ab afecte paternal: —No us espanteu: lo conflicte económic que ara ve, será conjurat molt prompte ab un medi que jo sé. Soch l'inventor d'un parayguas y ab ell, no tinguéu cap pò: aguantarém lo xubasco y salvarem la nació.—

L'home trassa 'ls seus projectes, los presenta als diputats, y desseguida li surten la mar de dificultats. —¡No transigeixu!— diu l'home. Y... en efecte, trasigeix en una pila de cosas qu' en Cánovas li exigeix. Lo famosíssim parayguas ab tant talent construhit, surt d'aquesta escaramussa notablement enxiquit.

Torna en Gamazo a la bretxa, sempre parayguas en má, y diu als apotecaris lo que 'ls hi toca pagá. Los farmacéutichs protestan, elegeixen comissions y s'passan dugas senmanas fent pactes y transaccions. Lo ministre arria velas y un cop dat y benehit, lo parayguas económic queda encare més petit.

Posa llavors la proa frente dels vinicultors, y 'ls vinicultors lo reben ab meetings y altres horrors. —¡Aquests ray que son pagessos!—

diu lo ministre entre si: ni que aixequin barricadas logran ferme cedit!— Pero... pensan ab més calma tira l'seu plan de revés, y l'parayguas famosissim torna á enxiquirse un poch més.

Ara ab lo rengló de guerra, ara ab lo rengló de pau, la energia del ministre cada dia pert un grau. —S'han de suprimir audiencias!... pero no las suprimeix. —S'han d'establir tals descuentos!... pero al fi no 'ls estableix. Lo celeberrim parayguas, á cada instant retallat, comensa ja á presentarse totalment desfigurat:

—Nada—murmura 'l ministre, — ara vaig á ser valent. ¡Banch d' Espanya, 't participo que 'm darás un cinch per cent!— ¿Si?... 'L Banch aixeca la grapa, li pega un cop ben donat, y deixa al pobre Gamazo ab lo *trasto* esmicolat. ¿Qué 'n queda d' aquell parayguas qu' era 'l nostre salvadó? ja poden examinarlo: no més ne queda 'l bastó.

Lo bastó!... Sintessis pura de la situació present; gran *rahó* per fer da 'ls quartos al pobre contribuyent. Lo parayguas de 'n Gamazo, que 'ns havia de guardar del temporal económic, se n' anat tot á rodar. Pero... hi ha 'l bastó ¿comprenen? Muixoni y no 'ns hi amohiném, porque, además de mullarnos, es ja segur que rebrem.

C. GUMÁ.

PAPERERIAS

OSTRES vagin mirant si en Sagasta diu aixó y si en Cánovas contesta alló altre; vagin enfabrantse ab la llyuya de la Corunya contra 'l govern; vagin encantantse ab la próxima possible supressió d' algun bisbat.... Mentres vostés están embadalits, lo Banch d' Espanya fa de las sévas. A la quenta 'l director del establiment diu á algú de la dependencia:

—Noy, surt al carrer y guayta. —Ja hi surtit y ja hi guaytat. —¿Que mira 'l país? —No senyor. —Donchs ara qu' está distret, aprofitem la ocasió: agafa aquets sarrions de bitllets y tirals al carrer. Gracias á aquestas maniobras, la circulació de paper moneda ha aumentat en poch temps d' una manera extraordinaria. Ja estém á 924 milions de pessetas: una petita ementa més y 'ns plantém á 1000 milions. D' allí á la liquidació social no mes hi falta pas. Per cert que 'l Banch fa 'ls seus moviments ofensius ab una habilitat digna de millor causa. Ell tira aquests calculs: —Si moch estrépit y camino fent soroll, la gent s' espantará y potser m' embullí 'l marro. Cent milions mes en circulació, prompte hi son; pero ¿y las consecuencias? ¿y 'l efecte de astrós d' aquesta *pedregada* de paper? Per xó ell apela á aquesta maniobra. Una senmana tira á la circulació deu milions de pessetas en bitllets. La gent que s' entera de certas cosas, fa una mueca de disgust y exclama: —¿Deu milions en una sola senmana?... ¡Malament! Veyám la que vé com se portará. Pero 'l Banch no rellisca may. La senmana que vé la circulació de bitllets disminueix. Un, dos ó tres milions; la quèstió es disminuir. —Vamos— diu la gent, una mica consolada: sembla que l' aument s' ha aturat. Aixó comensa á anar bé. ¿Si? Passa un' altra senmana, y al publicarse 'l *balans*, lo públich s' entera de que la circulació ha tornat á aumentar en sis milions. —¡Bol! ¿Ja hi torném? Pero á la senmana següent baixa un milió ó dos. Y á l' altra 'n puja deu ó dotze.... y aixis successivament. Deu passos endavant y dos endarrera, lo Banch d' Espanya fa veure que no 's mou y que aquí *no ha pasado nada*. Veritat que la combinació es graciosa y capás per ella sola d' *acreditar* al primer establiment de credit d' Espanya? Mentres tant la cosa marxa. Es dir, no precisament la cosa; l' or. Al principi de la emigració aurifera, las dobles fugian d' Espanya en grans partidas. Los extranjer las solicitavan y ¿que havian de fer las pobras, sino anarsen allí ahont los fessin més bons tractes?

Avuy lo gros del exercit ja es tot fora: sols quedan aqui algunas cinquen sueltas, y ara una, més tart un' altre, van desfiant cap á Fransa, cap á Inglaterra y cap á Alemania.

L' or está á punt de donarnos l' últim despidó, y dintre de poch no més ne tindrem d' una manera nominal en los lletreros de *La espiga de oro*, *El gallo de oro*, *La tigera de oro* y demés establiments de oro que corren per aqui.

¿Que farem quan ja no 'ns quedi ni una dobleta de cinch duros, ni un trist durillo d' aument... ó sense aument?

Pagarho tot en paper, porque la plata si 'ls cambis puján ab l' arrencada que ara han agafat, també tocará 'l dos lo millordia.

La gent politica no hi dona importancia á aquesta eventualitat, porque, lo que alguns diuen:

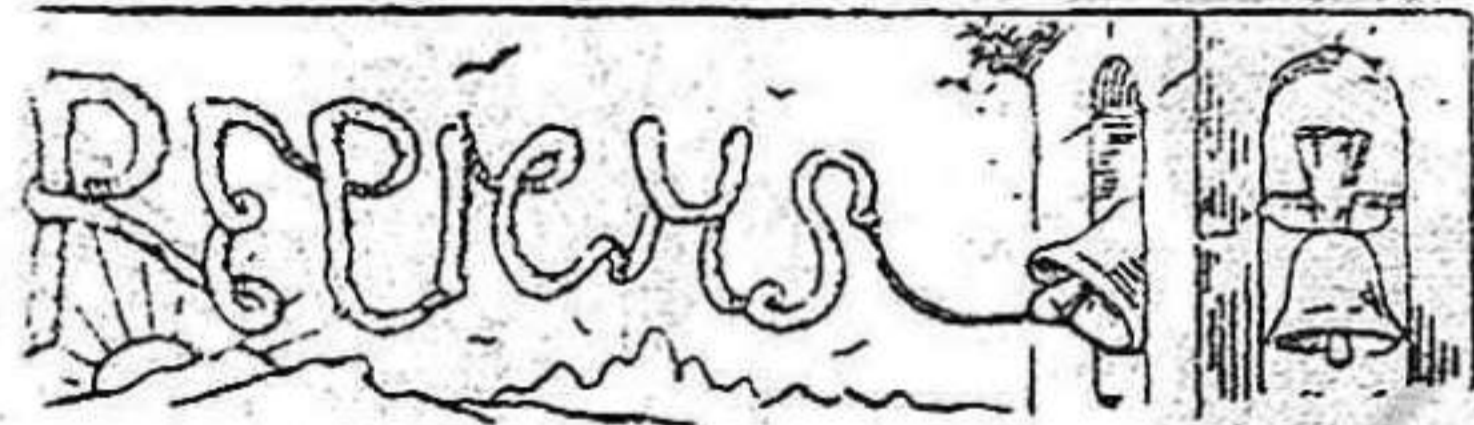
—Pagarho en paper ó en or ó en plata ¿qué més nos té á nosaltres?—

Tenen rahó; tot es pagar. No més hi ha que una cosa. No es tot hu pagar sis céntims per un llonguet, ó haverne de pagar una pesseta en bitllets del Banch.

De tots modos, lo que jo 'ls asseguro es que las profesions de Corpus l' any que vé prometen ser més lluidas.

Al menos de paparets per tirar als gegants no es probable que 'n faltin.

FANTÁSTICH.

STÁ decidit. Cada joch de cartas, siga de la classe que 's vulga, pagarà un impost de 30 céntims.

De manera que repartint aquesta cantitat entre las cartas principals del joch, resultará que cada rey haurá de contribuir ab 7 céntims y mitj per barba.

Y encare dirán que 'ls reys no s' imponen grans sacrificis pel bé de la nació!

En Gamazo persisteix en l' idea de fer pagar cinch céntims per cada litro de vi que 's consumi dintre de la nació.

Pero está resolt á aplanar lo plantejament de aquest impost fins y á tant que se celebrin concerts en todas las provincias.

Ell prou vol *concerts*; pero 'l país fins ara no li dona més que *desconcerts*.

En Romero Robledo no 's cansa de pronunciar discursos, fent grans alharacas y tirantho tot á barato.

Pochs mesos enrera, quan se 'n anava á Alemania á ferse operar, aquest home feya verdadera llástima. En cambi avuy....

¡Ah! En Romero Robledo es com aquella dona dels treize. ¡Tretze son tretze!

Si algun dia li cau la cara á trossos, se li desprenen brassos y camas, se li desfá tot lo cos, y se li desarticula la carcanada, estich segur, que per terra 's bellugará unallengua com una qua de sargantana, y aquella llengua seguirá pronunciant discursos.

Aixis ho ha decretat lo seu *destino*. Lo seu *destino* de ministre de la Restauració.

M' escriuhen de un poble de la costa, assolat per l' última pedregada, que un pajés al veure aquell reguitzell de pedras com ous de colom, exclamava, desde 'l portal de casa séva, mirant al cel ab ira:

—No, núvols, no: 'us equivoqueu.... No es aquí ahont haveu de desbotar.... A Madrid.... A Madrid.... Sobre 'l cap de 'n Gamazo!

Entre alguns periodistas barcelonins ha surgit la idea de celebrar una novellada durant lo próxim mes d' Octubre, prenénthi part ells mateixos.

Un lector assiduo del nostre periódich ens pregunta si algú dels nostres redactors farà també de torero. Aquí vá la resposta:

—No, senyor: de cap manera, es completament impossible. Nosaltres las picas, las banderillas, l' espasa y la muleta y fins lo tiro de arrastre, ho necessitem tot per torejar als partits de la restauració monárquica.

¡Gran campanya la realisada per la comissió manresana que ha anat á Madrid, solicitant que s' estableixi en aquella ciutat un Institut de segona ensenyansa y una Escola d' arts y oficis!

Lo ministre no hi té cap inconvenient. Manresa tindrà una Escola d' arts y oficis y un Institut de segona ensenyansa; pero ab una condició: que 'l Municipi de Manresa pagarà tots los gastos que aquests dos centros ocasionin.

Un gran obsequi. Es com aquell gorrero que deya:—Alsa, noy, aném á ca 'n Justin: pagant tu, 't convidó!

Economias fusionistas. Reducció de un número d' estacions telegráficas. Seguint aquest sistema, encare podrian ferse majors estalvis suprimint tot lo servey.

Supressió de 60 ó 80 jutjats de primera instancia. Y per qué no s' ha de suprimir tota l' administració de justicia?

Desenganyarse: tenint sols un núvol de recaudadors que arrepleguin las contribuciones, un bon exercit que 'ls guardi las espatllas, y un clero ben retribuhit que pregui per nosaltres, ja no 's necessita res més.

Aixis, á lo menos las cosas se farian ab franquesa.

Un exemple dels extravios á que poden conduhir los excessos del misticisme, l' ha donat un frare jove de Madrid, que, segons refereix un periódich *«se ha mutilado horriblemente, con objeto sin duda de apartar de sí todo estímulo de pecado»*

Sense més explicacions, comprench perfectament qu' es lo que devia tallarse 'l frare jove de Madrid. ¡Y ay! Si tots los que 's vesteixen pel cap l' imitessin, no se 'n estolvirarian poch d' escándols!

Los més acérrims enemichs del clero estich segur que dirán:

—Tant de bó que tots los ensotanats fessin com vosté y seguissen lo seu exemple!

En Castelar ha empleat tota la séva influencia fins á conseguir qu' en Gamazo transigís ab en Cánovas.

Quina honra per la Celestina de la Restauració! Aixó ja no es lo pressupost de la pau. Aixó es lo pce-supost del *amistansament*!

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ta-ber-ne-ra.*
  - 2.ª ANAGRAMA.—*Dono-Odon.*
  - 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Cardedeu—Tona—Badalona.*
  - 4.ª INTRÍNGULIS.—*Potasa.*
  - 5.ª GEROGLÍFICH.—*Per menorquins. Menorca.*
- Han endavinat todas las soluciones los ciudadanos Pau de la Son, Un Verjalet, Matias Matutero y N. P. LL.: n' han endavinadas 4, Ll. Real y Un Busca rahóns; 3, P. Archiloya; 2 Un de l' olla, Mister Brockil y Un exsarauhista; y 1 no mes Sanpatantum y Marieta Maca.

XARADA
Es ma primera vocal,
part del globo ma segona,
ma tercera un animal,
y veurás que mon Total
es carrer de Barcelona.

MANEL CAMPANYA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans A. Dasori, Cintet Sagarom, J. Gran Llanes, V. Ral de la B., Sisquet del Full, Albert Goya, Juanillo Por ull, Isaac Pataleta, S. Brangó, N. del A., Ll. Castellvi, Oinotua Sletsal, J. Salvadó, D. F. y S., Martí Vallés, A. Prelada, R. Pajol, Un Mal-fet, A. Desori Precelesumático, Joseph Calvet, y J. Cusiné.—*Lo qu' envian aquesta senmana no fa per casa.*

Ciudadans Ramón el Breve, P. Pedregosa y P., Quim, P. Giró y B. de V., Grecia, F. de la Rosa, J. Bagañá y S., Mr. Eugon, F. Corbella y Vilar, Pepito Rayo, M. M. Escassany y Alayó, y Rapicuelo.—*Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciudadá Xavier Alemany: Moltas gracias per l' envió: está molt bé.—Lluís Salvador: La primera está al pel: l' altra no 'ns agrada.—B. S. (Gaudesa): Si sigüés un fet de actualitat, no tindriam cap inconvenient en posarlo: ara, tractanse de una historia vella, no veyém la forma de ferho. Oclime Oill: Vá bé.—S. Salvadó Salvadó: Son fluijetas.—Rita Sola: Mirarém de parlarne, tornant á la carga.—J. Abril Virgili: Lo final sobre tot resulta massa agre y agressiu.—Alfredo P. P.: Qué més voldria aquell paperot sino que parlessin d' ell?—M. Tecassas: L' article no 'ns fá 'l pés.—J. Agay: En los versos hi ha certa facilitat, pero hi ha també molts caygudas.—L. Viola y Parats: L' obra que 'ns demana, la tenim.—Oliva confitada: En l' article hi falta forma literaria, y no considerém per altra part que valga la pena d' arreglarlo.—J. Pnjadas Treuil: Es fluij J. Sallentag: Un dels sonets estaria en contradicció ab lo qu' hem manifestat: l' altre vá bé.—Dolors Mont: Insertarém la poesia X de Llansá: Lo que 'ns envia es robat.—Joan Vilaseca: Gracias per l' que 'ns remet está bé. Joan B. Guerrero: En l' article hi hauria de haver una mica més ds sal.—M. Girel (Rosella): Los versos son ignocents.—Chelju: Y 'ls de vosté no 'ns fan el pés.—J. Guasch y E: La composició no 'ns agrada prou.

LOPEZ, editor.—*Fambla del Mitj*, 20.

BARCELONA.—A. Lopez Robert, Impresor.—*Assalto*, 63.

PLAT DEL DIA

LA REBAIXA EN LO PRESSUPOST DEL CULTO
 —Ay, ay: ab un ciri no més han dit la missa?
 —Sí, filla: no hi ha més cera que la que crema.

RONDA DE INSPECCIÓ DE LA FULLA
 Los manaments de *La Fulla* s'enclouhen en dos: vestir al art que vá despullat, y despullar al accionista que vá vestit.

LA QÜESTIÓ DEL VÍ
 ¡Ay pobre Sr. Gamazo, en mal tráfech s' ha ficat!
 Me sembla que si 's descuyda lo vi li pujará al cap!

LA QÜESTIÓ MONETARIA
 Ja fá temps que l' or es fora y 'ls apuros van creixent: la plata val poca cosa, y 'ls bitllets no valdrán res.